

Arbetsmiljön påverkar säkerheten

Läkarförbundets projekt PS, som i patientsäkerhet, avslutades vid årsskiftet. Under den tvååriga projektiden har förbundet diskuterat patientsäkerhet med sina medlemmar. Bland annat har vi frågat om medlemmarnas åsikter och erfarenheter via enkäter, ordnat dialogmöten, uppmanat till debatt på webbplatsen och anordnat diskussioner på exempelvis mässor.

PS-projektet inleddes med att drygt tusen läkare svarade på en undersökning om vad som är viktigast för en patientsäker vård. Svaren kan summeras i fyra problemområden: kompetens, tid, personalresurser och rutiner.

Redan i dag anser läkarna att kompetensen är hög. Däremot tycker de att det råder skriande brist på tid och personalresurser. Likaså är missnöjet med arbetssituationen stort. Läkarna är stressade, frustrerade och känner sig otillräckliga.

Vad som tydligt framgår är att arbetsmiljön är en grundbult för en patientsäker vård, det vill säga att läkarna har rätt förutsättningar som tillåter dem att kunna ta sitt medicinska ansvar och ge en lika god och säker vård till alla patienter.

I undersökningen fick läkarna också möjlighet att skriva ner sina professionella erfarenheter. Korta texter som mer samlat befäster tidigare enskilda beskrivningar. Här finner vi personal som dagligen gör sitt yttersta för patienterna, men som går hem med en känsla av otillräcklighet. Viljan att förändra sin situation lyser starkt.

För att konkret gå vidare och inbjuda till diskussioner om patientsäkerhet och inflytande tog Läkarförbundet fram ett verktyg för dialog. Ett hjälpmedel för att tillsammans identifiera hinder för patientsäkerheten och utveckla vägar till förbättringar.

Flera lokala läkarföreningar har använt dialogverktyget som hjälp för att fokusera på bättre säkerhet för våra patienter.

Ett digitalt dialogforum på temat patientsäkerhet, kopplat till förbundets hemsida, har engagerade läkare också uttryckt åsikter om bland annat IT, kompetens, vårdplatser och kontinuitet. I många inlägg framkommer en frustration över arbetsmiljön och en

känsla av att det finns mer att göra. Det har även kommit in många konkreta förslag till åtgärder; synpunkter som Läkarförbundet tillvaratar för att driva arbetet i den riktning som våra medlemmar önskar.

För oss läkare är det viktigt att alltid rapportera avvikelser i vården. För att särskilt uppmärksamma detta har PS-projektet genomfört »Aktion avvikelse« på olika orter i landet.

Aktionen innebär att läkare på en klinik anmäler allt som avviker under en kampanjperiod, exempelvis under en vecka. Syftet är att få till förändring av de systemfel och rutiner som innebär risker och en sämre vård, men också att läkare ska fortsätta rapportera alla avvikelser i ökad omfattning.

Resultatet har pekat på en markant ökning av antalet avvikelseanmälningar under de lokala kampanjerna. Avvikelse rapporterna handlade bland annat om kommunikationsmissar, sammanblandade pappersjournaler, kraschade digitala journalsystem och stor platsbrist.

Ivårdens vardag finns ett brett spektrum av brister i rutiner, resurser, regelverk, organisation, utrustning och kompetens som går ut över patientsäkerheten. Genom »Aktion avvikelse« uppmärksammas felaktigheter i den kliniska vardagen som försenar, fördyrar och försämrar vården. Läkare har en mycket viktig roll när det gäller att visa på detta.

Ta gärna initiativ till en aktion även på din arbetsplats. Mer information om hur man kan gå tillväga finns på förbundets hemsida.

Vår förhoppning är att projekt PS, som startade 2008, inspirerat läkarkåren att arbeta vidare med patientsäkerhetsfrågor på respektive arbetsplats. Som medicinskt ansvariga är det naturligt att vara med och påverka hur vården ska bli optimalt säker för våra patienter.

Bra arbetsmiljö är en grundbult för god patientsäkerhet. Först när läkare är med och påverkar vårdens organisation och styrning kan arbetsförhållandena och därmed patientsäkerheten förbättras.

Läkarförbundet fortsätter att aktivt delta i debatten om patientsäkerhet, dels via media, dels via kontakter med politiker och andra beslutsfattare.

Projekt PS var tänkt som en kraftsamlande inledning; ännu finns mycket kvar att göra. Nu gäller det att tillsammans fortsätta vidare. ■

«Bra arbetsmiljö är en grundbult för god patientsäkerhet.»

EVA NILSSON BÅGENHOLM
ordförande i
Läkarförbundet

Kontaktuppgifter Sveriges läkarförbund:
www.lakarforbundet.se, E-post: info@slf.se
Telefon: 08-790 33 00, Fax: 08-20 57 18
Postadress: Box 5610, 114 86 Stockholm
Besök: Villagatan 5, Stockholm

I en film av Läkarförbundet berättar olika läkare om sitt arbete med patientsäkerhet. Det handlar bland annat om avvikelserapportering, dialogverktyg och hän-